

Crna Gora
AGENCIJA ZA ELEKTRONSKE MEDIJE

Broj: 02 – 1871
Podgorica, 14.09.2018. godine

Na osnovu čl. 139, 140, 141, 143 i 144 Zakona o elektronskim medijima ("Sl. list Crne Gore", br. 46/10, 40/11, 53/11, 6/13 i 55/16) i čl. 18 i 116 Zakona o upravnom postupku ("Sl. list Crne Gore", 56/14, 20/15, 40/16 i 37/17), postupajući po prigovoru Javnog preduzeća „Radio i televizija Crne Gore“ iz Podgorice, akt zaveden kod Agencije za elektronske medije pod br. 02-1428 od 30.10.2017.g., direktor Agencije za elektronske medije donosi

R J E Š E N J E

1. **Prihvata se prigovor** Javnog preduzeća „Radio i televizija Crne Gore“ iz Podgorice, akt zaveden kod Agencije za elektronske medije pod br. 02-1428 od 30.10.2017.g. i privrednom društvu „**Pink M Company**“ d.o.o. Podgorica, emiteru televizijskog programa „**TV Pink M**“, **izriče se upozorenje**, kao upravno-nadzorna mjera **zbog kršenja** čl. 55 st. 6, 56 st. 4 i 57 st. 3 Zakona o elektronskim medijima, člana 19 stav 1 alineja 5) Zakona o medijima ("Sl. list RCG", br. 51/02, 62/02, "Sl. list CG", br. 46/10, 73/10 i 40/11) čl. 7, 8 st. 1, 11 st. 1 Pravilnika o programskim standardima u elektronskim medijima („Službeni list Crne Gore“, br. 35/11 i 7/16) i tačke 7.1. Odobrenja za emitovanje broj O-TV-K-14 od 21.07.2011. godine, prilikom emitovanja priloga u informativnoj emisiji „Minut dva“ dana 14.10.2017. godine, u 14:00, 17:00, 19:00 i 20:00 časova i u informativnoj emisiji „Info 2“ u terminu od 18:00h.
2. Upozorenje iz tačke 1 ovog Rješenja se izriče zbog:
  - a. kršenja obaveze emitera da doprinosi cjelovitom i nepristrasnom informisanju javnosti o događajima u zemlji i inostranstvu (član 55 stav 6 Zakona o elektronskim medijima).
  - b. kršenja obaveze medija da emitovanje radijskog ili televizijskog programa mora da ispunjava sljedeće uslove: 1) događaji se moraju vjerno prikazati, a različiti pristupi i mišljenja moraju biti primjereno zastupljeni; 2) vijesti moraju istinito i korektno predočiti činjenice i događaje, moraju biti nepristrasne i profesionalno korektno; 3) mišljenja i komentari moraju biti odvojeni i njihov izvor ili autor prepoznatljiv; 4) mora se podsticati nepristrasnost, uz poštovanje razlika u mišljenjima o političkim ili privrednim pitanjima (član 56 stav 4 Zakona o elektronskim medijima).
  - c. kršenja obaveze emitera da naziv, oznaku, odnosno skraćeni identifikacioni znak elektronskog medija budu označeni i u slučaju preuzimanja programa drugih emitera (član 57 stav 3 Zakona o elektronskim medijima).
  - d. kršenja obaveze medija da na odgovarajućem mjestu svakog pojedinačnog nosioca programskog sadržaja objavi naziv medija od koga je preuzet programski sadržaj ili njegov dio (član 19 stav 1 alineja 5 Zakona o medijima).
  - e. kršenja obaveze emitera da informativnim programom doprinosi nepristrasnom informisanju javnosti o događajima (člana 7 Pravilnika o programskim standardima u elektronskim medijima).
  - f. kršenja obaveze da su u proizvodnji informativnih programa, elektronski mediji dužni da poštuju načela objektivnosti i nepristrasnosti (član 8 st. 1 Pravilnika o programskim standardima u elektronskim medijima).
  - g. kršenja obaveze da informativno-politički programi moraju biti pravični i izbalansirani, što se postiže objavljivanjem suprotstavljenih stavova (član 11 st. 1 Pravilnika o programskim standardima u elektronskim medijima).

3. Privrednom društvu „Pink M Company“ d.o.o. Podgorica, nalaže se da usaglasi emitovanje programskih sadržaja u okviru programa „TV Pink M“ sa standardima definisanim u Zakonu o elektronskim medijima, podzakonskim aktima Agencije i izdatim Odobrenjem za emitovanje.
4. Privredno društvo „Pink M Company“ d.o.o. Podgorica dužno je da, u skladu sa članom 140 stav 3 Zakona o elektronskim medijima, u programu „TV Pink M“, u okviru informativne emisije „Minut, dva“ u 14:00, 17:00, 19:00 i 20:00 časova i informativne emisije „Info 2“ u terminu od 18:00h, objavi informaciju o izrečenoj mjeri iz tač. 1 ovog rješenja koja glasi:

„Agencija za elektronske medije izrekla je emiteru „TV Pink M“ upozorenje zbog kršenja načela objektivnosti i nepristrasnosti, odnosno propuštanja da svojim informativnim programom doprinosi cjelovitom i nepristrasnom informisanju javnosti, na pravičan i izbalansiran način i bez tendencioznog promovisanja interesa bilo koje grupe ili pojedinca. Takođe, upozorenje je izrečeno zbog kršenja obaveze medija da na odgovarajućem mjestu svakog pojedinačnog nosioca programskog sadržaja objavi naziv medija od koga je preuzet programski sadržaj ili njegov dio. Upozorenje je izrečeno po prigovoru nacionalnog javnog emitera „Radio Televizija Crne Gore“ u vezi sa prilogom emitovanim 14. oktobra 2017. godine u informativnoj emisiji „Minut dva“ u 14:00, 17:00, 19:00 i 20:00 i u informativnoj emisiji „Info 2“ u terminu od 18:00 časova“.

5. Protiv ovog rješenja može se podnijeti žalba Savjetu Agencije za elektronske medije u roku od 15 dana od dana njegovog prijema.
6. Ovo rješenje će se objaviti na veb sajtu Agencije za elektronske medije www.ardcg.org.
7. Ovo rješenje stupa na snagu danom donošenja.

O b r a z l o ž e n j e

Dana 30. oktobra 2017. godine, Agenciji za elektronske medije (u daljem tekstu: Agencija) dostavljen je prigovor Javnog preduzeća „Radio i televizija Crne Gore“ Podgorica (u daljem tekstu: RTCG), na rad privrednog društva „Pink M Company“ d.o.o. Podgorica (u daljem tekstu: emiter), emitera televizijskog programa „TV Pink M“ (zaveden kod Agencije pod br. 02-1428 od 30.10.2017.g.).

Predmetni prigovor se odnosi na prilog emitovan 14. oktobra 2017. godine u informativnim emisijama „Minut dva“ u 14:00, 17:00, 19:00 i 20:00 časova, a povodom sadržaja emitovanih u programu TVCG1 (čiji je osnivač podnosilac prigovora), u vezi sa istraživanjima o povjerenju i gledanosti programa javnog servisa.

Po mišljenju podnosioca prigovora, emiter je prekršio čl. 55 st. 6 i 56 st. 4 Zakona o elektronskim medijima, član 19 stav 1 alineja 5) Zakona o medijima i čl. 7, 8 st. 1 i 11 st. 1 Pravilnika o programskim standardima u elektronskim medijima. Podnosilac prigovora je posebno istakao dio priloga u kojem se, kako ističe, navodi da „*Javni servis obrađuje mahom teme naručene iz vrha opozicionih partija, a prvi su minuti u dnevnicima TVCG, već godinu i više, rezervisani za manjinsku opoziciju. Taj medij mora da plasira upitne podatke o povjerenju i gledanosti kako bi opravdali višemjesečne nesavjesne poteze*“. Takođe, ono što podnosilac prigovora smatra kršenjem člana 19 stav 1 alineja 5) Zakona o medijima je to što je emiter emitovao „...*priloge RTCG bez naziva medija RTCG od koga je sadržaj preuzet ... kao što je prilog sa Sjednice Savjeta RTCG u kojem generalna direktorica navodi da je važno povjerenje i gledanost koja se povećava na 26.5 odsto*“.

Osim toga, podnosilac prigovora ističe da „*navedeni prilog pored navođenja friziranih rezultata, naručeno i netačno istraživanje, frizirano i izmišljeno istraživanje, sadrži i dokumentaciju RTCG o sprovedenom tenderu za istraživanje, aludirajući na br. 26, koji po njihovim navodima Miloš Bešić voli, SMS prepisku između Miloša Bešića i novinarku TV PINK M, ... uvredljiva i tendenciozna pitanja upućena Oliveri Komar putem SMS, koja prepiska je javno objavljena...*“.

Kako se navodi u prigovoru, „*prilog predstavlja grubo kršenje*“ čl. 55 st. 6 i 56 st. 4 Zakona o elektronskim medijima i čl. 7 i 8 st. 1 Pravilnika o programskim standardima u elektronskim medijima „*imajući u vidu da isti sadrži neprimjerene i pristrasne komentare novinara (frizirani rezultati, nesavjesni potezi, naručeno i netačno istraživanje, frizirano i izmišljeno istraživanje), SMS prepiske koja se ne može smatrati izjavom Miloša Bešića (obzirom da su i prenijeli da je Miloš Bešić tvrdio da nije dao izjavu koja mogu objaviti), uvredljive komentare itd ...*“).

Podnosilac prigovora takođe ističe da je potrebno „*cijeniti da li emiter televizijskog programa TV Pink M' ovakvim prilogom doprinosi nepristrasnom informisanju i poštovanju i promociji osnovnih ljudskih prava i*

sloboda imajući u vidu neprimjerene i uvredljive komentare 'frizirana, izmišljena istraživanja Miloša Bešića', kao i SMS prepiske koje su protivno volji Miloša Bešića objavljene i td.

Podnosilac prigovora navodi da se u prilogu krši i čl. 11 st. 1 Pravilnika, jer „u osporenom prilogu nije objavljen suprotstavljeni stav RTCG”.

Na kraju, podnosilac prigovora predlaže da „Agencija ... izrekne kaznenu mjeru koja odgovara prirodi i težini učinjenog prekršaja, a posebno imajući u vidu da je emiteru u više navrata u posljednjih šest mjeseci izrečeno upozorenje zbog kršenja programskih standarda vezanih za proizvodnju informativnog programa”.

Polazeći od navedenog prigovora, Agencija je pokrenula postupak za utvrđivanje da li je prigovor osnovan, odnosno da li je došlo do kršenja Zakona o elektronskim medijima i Pravilnika o programskim standardima u elektronskim medijima (u daljem tekstu: Pravilnik).

Po tom osnovu, Sektor za monitoring Agencije izvršio je uvid u snimak emitovanih programskih sadržaja emitera i sačinio nalaz dana 01.11.2017. godine (akt broj 05-1428/1 od 01.11.2017. god.).

Saglasno nadležnostima ustanovljenim članom 138 Zakona o elektronskim medijima i čl. 111 i 112 Zakona o upravnom postupku, a u cilju utvrđivanja činjenice da li je emitovanjem spornog sadržaja došlo do kršenja Zakona o elektronskim medijima, Pravilnika i Odobrenja za emitovanje br. O-TV-K-14, Agencija je emiteru dostavila predmetni prigovor, sa nalazom Sektora za monitoring i zatražila da u roku od sedam dana od dana prijema zahtjeva, dostavi pisano izjašnjenje na date navode (akt broj 02-1428/2 od 01.11.2017.god.).

Dana 06.11.2017.g., emiter je dostavio Agenciji pisano izjašnjenje (akt zaveden kod Agencije pod br. 02-1428/3 od 06.11.2017. god.) u kojem se navodi da je spornog dana emitovao prilog „u vezi sa istraživanjima Miloša Bešića u kojem se između ostalih pominje i istraživanje koje je Bešić radio za potrebe Javnog servisa”.

Emiter se poziva na čl. 4 stav 1 Pravilnika, kojim se definiše javni interes, pa ukazuje „javni interes je da se zna kako se troši i primjenjuje 11 miliona eura građana Crne Gore koje je na raspolaganju Javnom preduzeću RTCG-Javnom servisu, servisu svih građana, koji se finansira iz budžeta. A sumnja se da sprovodi antidržavnu politiku, te da je evidentan uticaj opozicionih struktura i tome je crnogorska javnost svjedok više od godinu, te pomenuti dio vijesti ne predstavlja stav televizije Pink M već stanje, kojem je javnost svjedok, a što se jasno može zaključiti i na osnovu jednog gledanja neke od informativnih emisija RTCG-a koji plaćaju svi crnogorski građani”.

Povom navoda iz prigovora o „pristrasnom i neizbalansiranom izvještavanju o istraživanju Miloša Bešića”, emiter ističe da je „... kao izvor koristio jedine relevantne podatke o istraživanju (Telekom-a) koji su dostupni svakom emiteru a koji se i te kako razlikuju od istraživanja agencije De facto koje su članci Javnog servisa objavili i kojima je nanijeta ogromna šteta našoj medijskoj kući. Time je ispoštovan član 4 stav 1 Pravilnika o programskim standardima u elektronskim medijima a koji se odnosi na načelo tačnost”.

U pogledu navoda da „u osporenom prilogu nije objavljen suprotstavljeni stav RTCG”, emiter ističe da je „u prilogu ispoštovano pravilo 'druge strane”, time što su „da prokomentarišu pomenuto istraživanje pozvani predstavnici agencije De facto Miloš Bešić i Olivera Komar čiji su stavovi i prezentovani javnosti”, dok su krivci za to što nije emitovan stav RTCG „upravo zaposleni u RTCG koji danima odbijaju komunikaciju sa novinarima (emitera)”, kao i da „čelnici Javnog servisa nijesu iskoristili pravo na ispravku i odgovor iz člana 26 Zakona o medijima”, pa konačno predlaže da se prigovor odbije kao neosnovan.

Na osnovu informacija i navoda sadržanih u prigovoru i izjašnjenju emitera, kao i uvida u snimke emitovanih sadržaja, Agencija konstatuje sljedeće:

1. Emiter je, dana 14. oktobra 2017. godine, u informativnoj emisiji „**Minut, dva**” u terminu od **14:00:18 do 14:06:53** sati (6 minuta 35 sekundi) emitovao prilog koji je predmet prigovora.

Prilog počinje sljedećim novinarskim tekstom:

Novinarski tekst – (OFF1): „Javni servis obrađuje mahom teme naručene iz vrha opozicionih i marginalnih političkih partija a prvi su minuti u dnevnicima Televizije Crne Gore već godinu i više, rezervisani za manjinsku opoziciju. Taj mediji onda mora da plasira upitne podatke o povjerenju i gledanosti kako bi opravdali višemjesečne nesavjesne poteze. Iako je javni servis medij koji plaćaju svi građani, a njihova je volja provjerena na jedinom kredibilnom ispitu, na izborima, Radio Televizija Crne Gore mahom zastupa interese manjine. Kako bi to bilo opravdano prezentuje naručena

istraživanja gledanosti koja je radila Agencija Defakto i to na uzorku od nešto preko hiljadu ispitanika, a prema kojem RTCG bilježi, navodno, odlične rezultate i skok sa 23,5 na 26,5 procenata.

Kao pokrivalice za navedeni novinarski tekst koriste se djelovi snimaka emitovanih u emisiji „Dnevnik“ RTCG na kojima se vide predstavnici opozicionih partija, urednik dnevnog lista „Dan“ Nikola Marković (u donjem desnom dijelu ekrana, označeno kao *materijal RTCG*), *slika (screenshot) teksta sa portala (nije jasno vidljivo kojeg) „Rast povjerenja i gledanosti TVCG“*, i zumirani djelovi teksta u kojem su markirani djelovi „*sa 23,5 na 26,5*“, „*Agencija Defakto*“ i „*1004 ispitanika*“.

Novinarski tekst – (OFF1): „*Defakto je agencija koja, osim što radi istraživanja gledanosti, radi istraživanja za potrebe medija. A kako piše na sajtu i savjetuje ih. U posljednje vrijeme Defakto Miloša Bešića savjetuje i istražuje samo za opoziciju. On je između ostalog bio i tvorac ideje koja je doživjela fujasko evropskog lica spajanja SDP-a i Pozitivne. Ponosno su se onomad rezultatima koji se kose sa relevantnim istraživanjem gledanosti televizija u Crnoj Gori, dostupnim svakom emiteru, pohvalili i čelni ljudi javnog servisa.*“

Kao pokrivalice se koriste: *slika (screenshot) web stranice Agencije Defakto*, snimci na kojima se prikazuju g-din Miloš Bešić, predstavnici Socijaldemokratske partije i partije Pozivna Crna Gora (i njihovih lidera), te snimci sa sjednice Savjeta RTCG. Dio navedenog priloga je pokriven i grafički predstavljenim („*chart column*“) podacima o gledanosti na kojima RTCG za 2016. godinu zauzima treće, a za 2017. godinu četvrto mjesto. Ni na snimcima, ni drugim opisanim kadrovima nije vidljiv izvor podataka koji se prikazuju, bilo da je riječ o dokumentu ili drugom izvoru.

Slijede snimci izjava predstavnika Radio Televizije Crne Gore sa Sjednice Savjeta RTCG. Na prikazanim snimcima nije vidljiv izvor.

G-đa Andrijana Kadija: „*Ono što je naročito važno, jeste to povjerenje i jeste gledanost koja se povećala na 26,5 odsto ...*“.

G-din Vladan Mićunović: „*...Sa nama neće biti nikakvog problema, znamo šta nam je činiti...*“.

G-din Goran Đurović: „*Razlika između Televizije Vijesti i Radio Televizije Crne Gore, odnosno Televizije Crne Gore je sada manja nego ikad...*“.

Novinarski tekst – (OFF1): „*Pink M je konsultovao relevantne ugledne agencije i došli smo do saznanja da se podaci drastično razlikuju od onih koje je po porudžbini radila Agencija Defakto. Pošto je netačnim istraživanjem Defakto pokušao da nanese štetu našoj Televiziji, a koja je lider na medijskom nebu i najgledanija u Crnoj Gori pozvali smo glavnog metodologa i suvlasnika Defaktoa, u ime redakcije Pink M televizije, Miloša Bešića da ga pitamo o nelogičnostima u istraživanjima. On nam je međutim u SMS prepisci odgovorio da kao suvlasnik ne zna ko je radio istraživanje, niti ko je klijent koji je podatke pustio u javnost, i dodao kako ne može da ih komentariše. Nije nam dalje odgovorio ni na sledeća pitanja.*“

Govorni dio se pokriva snimcima zgrade Televizije Pink M, kao i ranije prikazanim kadrovima: *slika (screenshot) teksta sa portala (nije vidljivo kojeg) „Rast povjerenja i gledanosti TVCG“* i zumiranim djelovima teksta u kojem su markirani djelovi „*sa 23,5 na 26,5*“, „*Agencija Defakto*“ i „*1004 ispitanika*“, grafički predstavljenim („*chart column*“) podacima o gledanosti na kojima RTCG za 2016. godinu zauzima treće a za 2017. godinu četvrto mjesto, snimcima na kojima se prikazuje g-din Miloš Bešić.

Novinarski tekst – (OFF2): „*Ko je je klijent koji je te podatke pustio u javnost o kojem govorite u SMS prepisci? Da li je taj klijent mogao da objavi frizirane rezultate koji njemu odgovaraju?*“

Kao pokrivalica za navedeni dio priloga koristi se statična slika (slajd) na kojoj se pored fotografije M. Bešića ispisuje tekst iz govornog dijela priloga.

Novinarski tekst – (OFF1): „*Bešić je crnogorsku javnost ostavio bez odgovora, i tvrdio da nam nije dao izjavu koju možemo objaviti, iako je od samog starta ljubazno upoznat da razgovara sa novinarkom naše kuće. Slična pitanja postavili smo i suvlasnici Defaktoa, Oliveri Komar koja nam je, takođe, kazala da istraživanje nije rađeno za potrebe javnosti, i dodala da ona ne komentariše politiku.*“

Dio priloga je pokriven snimcima, bez prostornih ili vremenskih određenja, na kojima se prikazuju g-din Miloš Bešić i g-đa Olivera Komar.

Prilog se nastavlja snimcima zgrade Radio Televizije Crne Gore, tokom kojeg ide govorni dio:

Novinarski tekst – (OFF1): „Ni od nje nijesmo dobili odgovor ko je misteriozni klijent, koji je kako i Bešić i Komar napominju, protivno ugovoru podatke pustio u javnost.“

Tekst u nastavku je pokriven se statičnom slikom (slajd) na kojoj se pored fotografije O. Komar ispisuje tekst iz govornog dijela priloga. Novinarka tokom ovog dijela priloga čita tekst koji se prezentira kao odgovori O. Komar. Nije jasno na koji način su dobijeni odgovori na postavljena novinarska pitanja.

Novinarski tekst – (OFF3): „Kao što rekoh ugovor nam to ne dozvoljava. Mi nismo pustili podatke, niti smijemo po ugovoru.“

Novinarski tekst – (OFF2): „Možete li nam, molim vas, reći da li je tačno da je klijent mogao da objavi frizirane rezultati istraživanja koji njemu odgovaraju?“

Novinarski tekst – (OFF3): „Nije, po ugovoru ne bi smio.“

Novinarski tekst – (OFF2): „Prema vašem mišljenju da li je etički da se objavljuju ankete na ovaj način?“

Novinarski tekst – (OFF3): „To je pitanje za neko udruženje medija.“

Novinarski tekst – (OFF2): „Da li vi vidite određenu pravnu ili neku drugu nelogičnosti u tome što ste kao zaposlena na fakultetu i suvlasnica agencije koja radi istraživanje javnog mnjenja, ali i kako na vašem sajtu defakto.me piše pruža usluge savjetovanja klijentima, a među našim klijentima, kako takođe piše na sajtu, nijesu samo medijske kuće, nego i političke partije?“

Novinarski tekst – (OFF3): „Ne postoji nikakva pravna smetnja da zaposleni bilo gdje bude vlasnik određene privatne firme.“

Novinarski tekst – (OFF): „Odgovore na suštinska pitanja Bešić i Komar nemaju. A naručeno i netačno Bešićevo istraživanje kojim se javni servis ponosno hvali nije ni prvo ni jedino podmetnuto istraživanje Agencije Defakto.“

Tekst se pokriva snimcima na kojima se prikazuju g-din Miloš Bešić i g-đa Olivera Komar, snimcima sa sjednice Savjeta RTCG i, ranije prikazanim, grafički predstavljenim („chart column“) podacima o gledanosti na kojima RTCG za 2016. godinu zauzima treće a za 2017. godinu četvrto mjesto.

Novinarski tekst – (OFF): „Prije pobjedonosne prezentacije istraživanja na Savjetu Javnog servisa koji je na najnižoj gledanosti u posljednjih više godina, prema jedinom relevantnom istraživanju, na Televiziji Vijesti je predstavljeno istraživanje u kojem je navedeno da DPS podržava 38 odsto građana, Demokratsku Crnu Goru 26,1 odsto, a DF 12,2 odsto građana Crne Gore.“

Kao pokrivalica se koriste snimci Televizije Vijesti na kojima je prikazana infografika sa podacima koji se daju u govornom dijelu priloga. Snimci su u donjem desnom uglu označeni kao „materijal Vijesti“.

Novinarski tekst – (OFF): „Podsjećamo cijenjene građane, Miloš Bešić u izmišljenim i frizirani istraživanjima veoma voli broj 26,1. Prošle godine je dok je radio istraživanje za koaliciju Ključ i Lekiću, Miliću i Rakčević predviđao fantastičan rezultat 26,1 odsto kao ovih dana Demokratama. Uvaženi građani se sjećaju da je koalicija Ključ u čijem se sastavu čak tri partije DEMOS, SNP i URA osvojila svega 11,05. Koalicija se raspala i ne mogu formirati ni poslaničke klubove zbog lošeg rezultata. Nameće se zaključak da i Demokrate, nastale takođe od nezadovoljnih članova više partija, prema Bešićevim istraživanjima čeka ista sudbina kao i Ključ, više nego duplo manje glasova nego što im prognozira Defakto.“

Tekst se pokriva snimcima na kojima se prikazuju M.Bešić (uz insertovanu grafiku („26,1!“), snimcima na kojima se prikazuju lideri i predstavnici koalicije „Ključ“, slikama (screenshot) tekstova sa portala (nije jasno vidljivo kojih): „Za koaliciju 'trojke' 26,1 odsto građana“, „Za DPS 38 odsto građana, Demokrate 26,1, DF 12,2, Bešić dobija Đukanovića ako su samo njih dvojica na listi“ (markiran dio „Demokrate 26,1“), te kadrovima dokumenata na kojima je markiran rezultat na izborima koalicije Ključ.

Novinarski tekst – (OFF): „Koliko Bešć voli, ali i koliko ga prati broj 26 pokazuje i činjenica da je za tender za istraživanje za RTCG, koji je kako saznajemo dobila Bešićeva agencija, a odnosi se na

istraživanje za oktobar 2017. i maj 2018. cijena skočila sa 22.000 na 26.000 eura, a redni broj iz plana javnih nabavki je takođe 26. A kada se igra nečista igra brojevima neminovni su propusti.

Dio priloga je pokriven snimcima na kojima se prikazuje M.Bešić, zgrada RTCG, slikama (screenshot) veb stranice Agencije Defakto i tenderske dokumentacije RTCG.

Prilog se nastavlja snimcima (označenim kao „materijal Vijesti“) na kojima se prikazuje infografika sa podacima o podršci partijama, i u nastavku djelovima iz informativnih emisija Televizije Vijesti u kojima se vidi promjena u prikazanim podacima (kako se čuje u govornom dijelu).

Novinarski tekst – (OFF): „Pa se na Vijestima onomad u svega dva sata suštinski promijenio rezultat Bešićevog istraživanja. U snimku će vidjeti cijenjeni građani kako Vijesti i opozicija ne umiju ni da iskoriste naručena istraživanja od Defakta.“

Voditeljka TV Vijesti: „Uvaženi gledaoci, dobar dan. Ovo su Vijesti u pola pet.“

Novinar TV Vijesti - (OFF): „Kada bi se na listi našli samo Đukanović i Bečić, za Đukanovića bi glasalo 52,6 a za Bečića 47,4 posto onih koji bi izašli na izbore.“

Voditeljka TV Vijesti: „Dobro večer u Vijestima u pola sedam.“

Novinar TV Vijesti - (OFF): „Kada bi se na listi našli samo Đukanović i Bečić, Bečić bi pobijedio sa 52,6 posto, za Đukanovića bi glasalo 47,4 posto onih koji bi izašli na izbore.“

Prilog je 14.10.2017. godine emitovan u okviru informativne emisije „Minut, dva“ u terminima od 14:00, 17:00, 19:00 i 20:00 sata, i u okviru informativne emisije „Info 2“ u terminu od 18:00h.

2. Članom 55 st. 6 Zakona o elektronskim medijima određeno je da je emiter dužan da doprinosi slobodnom, istinitom, cjelovitom, nepristrasnom i blagovremenom informisanju javnosti o događajima u zemlji i inostranstvu.
3. Članom 56 st. 4 Zakona o elektronskim medijima propisano je da emitovanje radijskog ili televizijskog programa mora da ispunjava sljedeće uslove: 1) događaji se moraju vjerno prikazati, a različiti pristupi i mišljenja moraju biti primjereno zastupljeni; 2) vijesti moraju istinito i korektno predočiti činjenice i događaje, moraju biti nepristrasne i profesionalno korektno; 3) mišljenja i komentari moraju biti odvojeni i njihov izvor ili autor prepoznatljiv; 4) mora se podsticati nepristrasnost, uz poštovanje razlika u mišljenjima o političkim ili privrednim pitanjima.
4. Zakonom o elektronskim medijima, u članu 57 stav 3, propisano je da naziv, oznaka, odnosno skraćeni identifikacioni znak elektronskog medija moraju biti označeni i u slučaju preuzimanja programa drugih emitera.
5. Zakonom o medijima, u članu 19 stav 1 alineja 5, propisana je obaveza medija da na odgovarajućem mjestu svakog pojedinačnog nosioca programskog sadržaja objavi naziv medija od koga je preuzet programski sadržaj ili njegov dio, osim ako je međusobnim ugovorom drukčije određeno.
6. Članom 7 stav 1 alineja a) Pravilnika propisana je obaveza emitera koji proizvode (uređuju i emituju) informativni program da to rade profesionalno i odgovorno i na taj način da doprinose slobodnom, istinitom, cjelovitom, nepristrasnom i blagovremenom informisanju javnosti o događajima u zemlji i inostranstvu.
7. Članom 8 st. 1 Pravilnika je predviđeno da su u proizvodnji informativnih programa, elektronski mediji dužni da poštuju načela objektivnosti, nepristrasnosti, blagovremenosti, tačnosti, zabrane diskriminacije, slobode objavljivanja komentara i primjene pravila druge strane.
8. Članom 4 Pravilnika definisano je načelo nepristrasnosti kao obaveza elektronskih medija da činjenično izvještavanje jasno odvoje od stava, mišljenja ili komentara, pri čemu lično uvjerenje i mišljenje urednika i novinara ne smiju da diskriminatorno utiču na izbor teme i način njenog predstavljanja. Primjena ovog načela isključuje manipulisanje izjavama, saopštenjima i sličnim sadržajima s ciljem promjene njihovog osnovnog smisla /zlonamjerno skraćivanje ili montiranje djelova sadržaja i sl./, odnosno manipulacije slikom, tonom i sadržajem koje iskrivljuju osnovni smisao saopštenog.
9. Članom 4 Pravilnika definisano je načelo objektivnosti kao obaveza elektronskih medija da u informativnim programima svako stanovište predstave na objektivan način, bez uređivačkih intervencija i komentara kojima bi se favorizovala jedna strana, ili neistinito predstavio predmet informativnog sadržaja. Kada između elektronskog medija i pojedinaca i/ili organizacija postoji

interesna povezanost, onda se ta povezanost u programu mora jasno naglasiti.

10. Pravilnikom, u članu 11 stav 1, propisano je da programski sadržaji, a naročito informativno-politički i programi o tekućim događajima moraju biti pravični i izbalansirani, što se postiže objavljivanjem suprotstavljenih stavova, bilo u istom programu ili u nizu drugih programa, koji predstavljaju cjelinu u obradi određene tematike.
11. Polazeći od prava na slobodu izražavanja i uređivačku autonomiju, mediji su slobodni da određenu pojavu, događaj ili slično tretiraju na različiti način, a da pri tome ne prekrše propise, kao i da u skladu sa svojom uređivačkom politikom, komentarišu pojave, događaje i postupke pojedinaca, uz obavezu da komentare jasno odvoje od ostalih vijesti i informacija, posebno onih koji se odnose na istu temu pri čemu moraju voditi računa o normama propisanim Zakonom o elektronskim medijima i Pravilnikom.
12. Emitovani prilog može se posmatrati kao komentar emitera povodom uređivačke politike RTCG, kao nacionalnog javnog servisa, što se može smatrati pitanjem od interesa za javnost. Ne može se dovesti u pitanje pravo emitera da u, skladu sa svojom uređivačkom politikom, traži, pribavlja, objavljuje i prenosi informacije od interesa za javnost. Postojanje sumnje u pouzdanost i vjerodostojnost podataka o povjerenju i gledanosti programa javnog servisa, kao i uslova i postupka pribavljanja i korišćenja tih podataka, predstavlja pitanje od interesa za javnost. Zbog toga se može zaključiti da je emiter dao doprinos blagovremenom, ali ne i nepristrasnom i cjelovitom informisanju javnosti.
13. Emitovanje navoda koji glasi: *„Javni servis obrađuje mahom teme naručene iz vrha opozicionih i marginalnih političkih partija a prvi su minuti u dnevnicima Televizije Crne Gore već godinu i više, rezervisani za manjinsku opoziciju“*, kao i da *„Radio Televizija Crne Gore mahom zastupa interese manjine“* predstavlja iznošenje stava emitera o javnom servisu i njegovoj uređivačkoj politici, na koje on ima pravo u okviru svoje slobode izražavanja i prava da komentariše pojave, događaje i postupke pojedinaca.
14. Ipak, polazeći od ozbiljnosti navoda, ne može se naći opravdanje za iznošenje stava da javni servis *„...plasira upitne podatke o povjerenju i gledanosti“*, kao i da *„prezentuje naručena istraživanja gledanosti“*, a da se ne objavi stav RTCG (podnosioca prigovora) na koga se prilog odnosi. Na taj način emiter nije na pravičan i izbalansiran način omogućio predstavljanje svog ali i stava lica na koje se prilog odnosi, a time je prekršeno i načelo nepristrasnosti.
15. Mišljenje urednika ili novinara uticalo je na način predstavljanja teme priloga, pa je komentar novinara (voditelja) da *„naručeno i netačno Bešićevo istraživanje kojim se javni servis ponosno hvali nije ni prvo ni jedino podmetnuto istraživanje Agencije Defakto“*, predstavljen kao činjenično stanje odnosno dio izvještaja o događaju, što čini suštinu priloga. Emiter navodi da je *„konsultovao relevantne ugledne agencije i došli smo do saznanja da se podaci drastično razlikuju od onih koje je po porudžbini radila Agencija Defakto“*, ali iako je dio navedene izjave pokriven slikom koja sadrži grafički prikaz podataka o gledanosti prema kojima RTCG, za 2016. godinu zauzima treće, a za 2017. godinu četvrto mjesto, ne može se zaključiti koji je izvor podataka koji se prikazuju.
16. Uvažavajući pravo emitera da komentariše, pa i kritikuje rad i rezultate drugih emitera, ne može se opravdati iznošenje navoda da *„naručeno i netačno Bešićevo istraživanje kojim se javni servis ponosno hvali nije ni prvo ni jedino podmetnuto istraživanje Agencije Defakto“*. Emiter je propustio da pribavi i objavi stav RTCG i/ili lica na koje se ovaj navod odnosi. Na taj način, i u ovom slučaju je propustio da predmetnim prilogom doprinese cjelovitom i nepristrasnom informisanju javnosti o temi koja je predmet sadržaja.

Na taj način emiter nije na pravičan i izbalansiran način omogućio predstavljanje svog i stava lica na koga se navodi odnose, već je tendenciozno promovisao samo stavove „jedne strane“, što je suprotno članu 55 st. 6 i 56 st. 4 Zakona i čl. 11 st. 1 Pravilnika.
17. Iako je u više navrata naveo da se podaci o gledanosti i povjerenju u programe javnog servisa *„kose sa relevantnim istraživanjem gledanosti televizija u Crnoj Gori“*, emiter je propustio da pruži informacije o kojem istraživanju je riječ, ko ga je i za koga radi(o) i na osnovu koje metodologije. Na osnovu izjašnjenja emitera može se zaključiti da se radi o istraživanju „Telekoma“, ali ne i o tome da li su javni servis i emiter imali pravo da, eventualno, dostupne podatke o gledanosti ili povjerenju koriste za objavljivanje u javnosti. Pored toga, emiter je za istraživanje o gledanosti i povjerenju u programe javnog servisa, koje je uradila agencija „Defakto“, iznio stav da se radi o *„netačnom istraživanju“*, te da se podaci iz, po njemu, *„relevantnog istraživanja gledanosti televizija u Crnoj Gori“*, *„...drastično razlikuju od onih koje je po porudžbini radila Agencija Defakto“*. Svoje stavove opravdava time što je,

kako kaže, „konsultovao relevantne ugledne agencije“. Na ovaj način različita stanovišta nije predstavio na objektivan način, već je svojim komentarima favorizovao samo svoje stavove, čime je prekršeno načelo objektivnosti.

18. U prilogu je navedeno da se emiter obratio „glavnom metodologu i suvlasniku Defaktoa, ..., Milošu Bešiću da ga pita o nelogičnostima u istraživanjima“, te da je tim povodom dobio SMS odgovor u kojem M.Bešić kaže da „kao suvlasnik ne zna ko je radio istraživanje, niti ko je klijent koji je podatke pustio u javnost, i dodao kako ne može da ih komentariše“. Iako je u nastavku priloga rekao da M.Bešić „nije ... dalje odgovorio na sledeća pitanja“, emiter je prilog nastavio emitovanjem pitanja u kojem se kaže: „Ko je je klijent koji je te podatke pustio u javnost o kojem govorite u SMS prepisci? Da li je taj klijent mogao da objavi frizirane rezultate koji njemu odgovaraju?“. Ovakvom uređivačkom intervencijom, emiter je na sugestivan i tendenciozan način predstavio svoj stav da podaci o povjerenju i gledanosti programa javnog servisa predstavljaju „frizirane rezultate“. Uz uvažavanje prava emitera da traži i objavljuje informacije i podatke od značaja za sprječavanje obmanjivanja javnosti i razotkrivanje nekompetentnosti, ne može se opravdati objavljivanje ovakvih navoda a da se ne objavi i stav podnosioca prigovora.

Pokušaj pribavljanja i objavljivanja stavova predstavnika Agencije Defakto, kao nekoga ko je predmeto istraživanje uradio, ne može se smatrati da je emiter obezbijedio da se čuje suprostavljeni stav podnosioca prigovora, odnosno lica na koje se ovi negativni navodi odnose.

Na ovaj način lično uvjerenje i mišljenje urednika i novinara diskriminatorno su uticali na način predstavljanja teme samog priloga, čime je prekršeno načelo nepristrasnosti.

19. Emiter je koristio djelove emitovanih programskih sadržaja podnosioca prigovora, i to snimke izjava predstavnika RTCG sa Sjednice Savjeta RTCG, ali na prikazanim snimcima nije označen izvor preuzetih sadržaja, što je suprotno čl. 57 st. 3 Zakona o elektronskim medijima i čl. 19 st. 1 alineja 5) Zakona o medijima.

Emiter nije označio izvor preuzetih sadržaja u dijelu u kojem se emituje izjave A.kadija („Ono što je naročito važno, jeste to povjerenje i jeste gledanost koja se povećala na 26,5 odsto ...“), V. Mićunovića („...Sa nama neće biti nikakvog problema, znamo šta nam je činiti...“) i G.Đurovića („Razlika između Televizije Vijesti i Radio Televizije Crne Gore, odnosno Televizije Crne Gore je sada manja nego ikad...“), prikazani su kadrovi sa sjednice Savjeta RTCG-a, bez oznake o izvoru materijala. Da je riječ o snimcima prikazanim u emisiji „Dnevnik“, koju je emitovao podnosilac prigovora, može se zaključiti na osnovu grafičkih insertacija (watermark) u donjem dijelu ekrana, koja je prepoznatljiva za ovu emisiju.

Može se zaključiti da je opravdan podneseni prigovor, kao i da emiter nije doprinio cjelovitom i nepristrasnom informisanju javnosti, da je emitovao sadržaj koji nije bio ni pravičan ni izbalansiran, da je emitovanjem priloga tendenciozno promovisao samo svoje stavove.

Takođe, može se zaključiti da je opravdan prigovor da je emiter propustio da na adekvatan način označi izvor preuzetog predmetnog sadržaj od drugog emitera, odnosno podnosioca prigovora.

Na osnovu navedenog, a uvažavajući činjenicu da je saglasno tač. 7.1 izdatih odobrenja za emitovanje br. O-TV-K-14 od 21.07.2011. godine i članu 5 Pravilnika, emiter odgovoran za sve objavljene sadržaje, može se utvrditi da je emiter objavljivanjem spornog programskog sadržaja, prekršio čl. 55 st. 6, 56 st. 4 i 57 st. 3 Zakona o elektronskim medijima, člana 19 stav 1 alineja 5) Zakona o medijima i čl. 7, 8 st. 1, 11 st. 1 Pravilnika, zbog kršenja načela objektivnosti i nepristrasnosti, odnosno propuštanja da doprinosi cjelovitom i nepristrasnom informisanju javnosti, na pravičan i izbalansiran način, kao i da je propustio da na adekvatan način označi izvor preuzetog predmetnog sadržaj od podnosioca prigovora.

Nakon sprovedenog postupka i uz uvažavanje svih relevantnih činjenica, direktor Agencije je, saglasno čl. 139, 140, 141, 143 i 144. Zakona o elektronskim medijima, donio odluku kojom se emiteru izriče upravno-nadzorna mjera upozorenja i nalaže da usaglasi emitovanje programskih sadržaja u okviru programa "TV Pink M" sa standardima definisanim u Zakonu o elektronskim medijima, podzakonskim aktima Agencije i izdatim odobrenjima za emitovanje.

Prilikom izricanja upravno-nadzorne mjere, direktor Agencije je imao u vidu da je izrečena mjera srazmjerna prirodi i težini prekršaja, kao i da se može očekivati da će upozorenje biti dovoljno da emiter ubuduće ne ponovi protivpravno ponašanje.

Emiteru je naloženo i da u skladu sa čl. 140 stav 3 Zakona o elektronskim medijima izrečenu mjeru upozorenja objavi u svom programu, u okviru informativne emisije „Minut, dva“ u 14:00, 17:00, 19:00 i 20:00 časova i u informativnoj emisiji „Info 2“ u terminu od 18:00h.

Ovo rješenje stupa na snagu danom donošenja.

UPUTSTVO O PRAVNOM SREDSTVU

Protiv ovog rješenja može se podnijeti žalba Savjetu Agencije za elektronske medije u roku od 15 dana od dana njegovog dostavljanja.

Dostavljeno:

- Privredno društvo „Pink M Company“ d.o.o.
- Savjet „Radio i Televizija Crne Gore“, predsjednik
- „Radio i Televizija Crne Gore“ d.o.o., izvršni direktor
- Arhiva

